

opmærksom paa, at Understøttelsen var for lille, var den meget villig til at forhøje den til et Beløb, der maatte kaldes anstændigt.

Jeg vil med disse Bemærkninger henstille til ærede Medlemmer af dette høje Ting, hvis Kredse ligger ude paa Landet, og som forhaabentlig og formodentlig har nogen Indflydelse paa deres Meningsfæller hjemme, at sige til disse, at i den Tid, der nu kommer — den Tid, der er gaet, er der jo ikke noget at gøre ved —, og som kan blive meget streng for Smaafolk, bør Hjælpekassebestyrelserne optræde paa en anden Maade, end de — jeg kan vistnok sige gennemgaaende — har gjort det. Maa jeg spørge de ærede Medlemmer fra saadanne Landkommuner, om de egentlig har tænkt over, hvorledes Danmark vilde være stillet, hvis vi skulde til at føre Krig med Tropper, der for en stor Dels Vedkommende, navnlig de fattigste, gaar i Krig, forbitrede mod Befolkningen, det vil sige de velhavende i det Land, som de nu skal kæmpe og eventuelt ofre deres Liv for. Det var dog vist ikke af Vejen, om man ude i Landkommunerne gav sig til alvorligt at ransage sit eget Hjerter med Hensyn til den Maade, hvorpaa man hidtil er optraadt overfor de indkaldtes Hustru, saa at den Følelse, der vistnok nu i høj Grad besjæler de indkaldte ubemidlede Soldater, kunde ændres, om ikke just til Taknemmelighed, saa dog i hvert Fald til Erkendelse af, at helt hjerteløse er de, som der skal kæmpes for — hvis der skal kæmpes — dog ikke. De vilde da kunne gaa i en mulig Krig — hvorvidt de kommer dertil, ved vi jo ikke noget om — med Fortrøstning til, at der vil blive sørget nogenlunde human for deres efterladte. Det var ikke for meget, om man ude omkring i Landkommunerne gav sig til at overveje dette Spørgsmaal. I Købstadkommunerne har man vistnok gennemgaaende ikke haft Anledning til at anstille saadanne Undersøgelser af sig selv og sine Handlinger, thi baade Højre og Socialdemokratiet — og jeg siger det ikke mindst til Ære for Højre i Købstæderne — har gennemgaaende været meget humane i Retning af at uddele Understøttelser til de fattige.

Endelig vil jeg fremdrage et Forhold, som jeg vil anmode den højtærede Minister for offentlige Arbejder om at have sin Opmærksomhed henvendt paa. Der blev i Fjor eksproprieret Jord til Sydbanen paa Sjælland ude i Frue Sogn i Ramsø-Tune Herred, og den Maade,

hvorpaa denne Ekspropriation er foregaaet, synes mig at tyde paa, at den gamle bureaukratiske Tankegang og Opførsel fra de ledendes Side er ganske den samme nu, som den var i en Tid, der nu ligger en Del Aar tilbage. I dette Sogn skulde der tages Jord fra tre Lodsejere til Sneskærme ved Jernbanen, og det foregik paa den Maade, at i en Skrivelse af 9. Juni 1913 meddeltes det dem, at der den 13. s. M. vilde blive forhandlet med dem om Afgivelse af Jord; der anmodedes om, at de vilde være til Stede o. s. v. Lodsejerne mødte, og Forhandlingerne foregik paa den Maade: Saa meget faar I! Og da de ikke straks erklærede sig taknemmelige for dette Tilbud, men belavede sig paa at gøre Henstillinger om, hvad der nu kunde siges til Fordel for en noget højere Betaling, Omlægning af Driften, Afsavn af Jorden, Afsavn af den Afgrøde, som voksede paa den Jord, der skulde eksproprieres, hvilket for et Par af dem allerede repræsenterede en ret betydelig Værdi, saa sagde man: Naa, det vil de altsaa ikke, saa bliver der Ekspropriation, og der kan de maaske faa mere. Saa var den Forhandling forbi. Der blev saa foretaget Ekspropriation. Udfaldet af denne har ikke nogen Betydning for Sagen i og for sig, det, som Lodsejerne følte sig brøstholdne over, er den Maade, hvorpaa der forhandlede. De har ikke kunnet indse, at en Forhandling, naar de skulde afstaa Jord i Statsøjemed, skulde foregaa paa den Maade: Værsgo', saa meget faar De! og hvis de ikke straks sagde Tak, var Forhandlingen færdig. De havde dog ventet at faa Lov til at gøre Henstilling til Kommissionen om, hvilke Tab der var forbundet med at afstaa Jorden, hvilke Ulemper det maatte føre med sig, og i det hele hvad der kunde siges til Fordel for, at Jorden blev nogenlunde rimeligt betalt af Staten. Men det skete slet ikke. Hele Metoden var den gamle bureaukratiske fra en Tid, der dog nu skulde ligge en Snes Aar tilbage: Vi alene vide, hvad der tjener til jeres Bedste, vi bestemmer, hvor mange Penge I skal have for det, I skal afstaa; er I ikke tilfredse dermed, saa faar I lade være, saa har vi en Lov om Ekspropriation, og den benytter vi, og ved den Bestemmelse, Ekspropriationskommissionen tager, bliver det, der er ikke noget at forhandle om. Det er navnlig Metoden, man er utilfreds med, og jeg skal sige, at de Skrivelser, der siden er sendte fra Kommissariatet for Statsbanerne paa Øerne til disse Lodsejere, er holdte i ganske den